

ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΗ ΔΡΑΜΑ

"Όταν κανείς, ύστερα από πολλόν καιρό, ξαναπηγαίνει σε μια πόλι, αισθάνεται την ίδια συγκίνησι μ' εκείνον που άνοιξε ένα παλιόν σεντούκι. Ξαναβλέπει πρόσωπα ή πράγματα, που τ' ξεθύρωσε, πολύ ή λίγο, ο χρόνος και ή απόστασι και που τ' ξαναζωντανεύει τώρα ή ανάμνησις !

"Ένας άνθρωπος, με πλάτες τετράγωνες..."

Τό ίδιο έβασα κ' έγώ προσφθές στη Δράμα. Μέσα στην κίνησι και τη ζωή της πολυσίνθητης αυτής πόλεως, της πόλεως στην όποια ζή κάθε καρδιάς 'Ελληνικής καρδίη, της πόλεως που είνε Παγγελήνιο μωσαϊκό, της πόλεως που βράζει και φουσκώνει και ξεχειλίζει κ' έπικτείνεται, της πόλεως που είχε πριν 16.000 κατοίκους μονάκι και σήμερα,

παρ' όλο που ο πληθυσμός της δέν άνέβηκε τις 30-40 χιλιάδες, άνοιξε και εμάκρυνε και κατέλαβε μιá έκτασι δση είνε ή Θεσσαλονίκη, κατ' άκριβη μηχανικόν ιταλιόγισμό, μέσα στην κίνησι λαού και τη ζωή αυτή, ζητούσα κ' έγώ να βρω τά παλιά κ' ή πρόσωπα και τις παλιές εικόνας. Και να άδωγα μπροστά μου ένας άνθρωπος με πλάτες τετράγωνες και με τό σώμα γεμάτο.

—Μήτσο !... φώναζε. Κ' έβαλα τό χέρι μου στην πλάτη του. Μιά άγνωστη μορφή έστράφη τότε προς τό μέρος μου. —Εγώ δέν είμαι Μήτσος ! Κάποιον άλλον θά ζητάτε, βέβαια, μου είπε. —Ήταν πράγματι ένας άγνωστος. Θέλησα τότε να δικαιολογηθώ.

—Συγγνώμη ! Λάθος έκανα... Σάς πήρα για τόν Μήτσο τόν Φωστήρα, τού έξιήγησα. —Ποιόν ; Τό δικηγόρο τού Φωστήρα ; —Μάλιστα. —Εκείνος δέν υπάρχει πιά. Πέθανε !... —Ποιός ; 'Ο Μήτσος ο Φωστήρας ; —Βέβαια, αυτοκτόνησε... —Αυτοκτόνησε ;... Γιατί ;... —Κανείς δέν τό έμαθε... 'Από ύγεια κ' ευτυχία ίσως. Ξέρω κ' έγώ !

Κι' αλήθεια, ήταν ο Φωστήρας πολύ ευτυχής. Είχε παντρευθί εκεί, στη Δράμα, μιá κορη εκλεκτής, της που καλής και πιο παλαιάς Δραμικής οικογενείας, καί άποκαταστάθηκε εκεί. Και πάχυνε, και διασέδαζε, και εργαζότανε καλά, και κέρδιζε πολλά. Έπειδή όμως ήταν λίγο ιδιορρυθμός, ζούσε χωριστά από τη γυναίκα του. —Εχτισε κ' ένα σπίτι, που κάθεται σήμερα, όπως μου είπαν, ο κ. Σαρφής, σίμα κατατεθέν της Νομαρχίας Δράμας. Το σπίτι αυτό ήτανε καλό. Διόσφο ή τριόσφο, με τό χωραφείο του προς τό όροφιο. Ένα παράδεισο είχε μονάκι τό σπίτι αυτό, εκτός από τό νοικοκύρη του : 'Η πόρτα της εισόδου του ήτανε τόσο στενή, που ο νοικοκύρης...δέν χωρούσε να μπη, έτσι πούδε παχύνει !... Και τόν σπρόγγυανε, σάν δέμα, για να τόν βάλουνε μέσα !...

Κοιμημένη της Δράμας (Σκίτσο εκ του φυσικού)

Την τελευταία φορά που πέρασα από τη Δράμα, ο Μήτσος ο Φωστήρας με κάλεσε στο σπίτι του για να δειχτούμε. —Θά έχω και πέντε-έξη άλλους φίλους και σαμπάνια Ευρωπαϊκή, μου είπε. Την άριστήν ώρα πήγαμε. Μας έβαλε σ' ένα σαλόνι, μās έδειξε πρώτα ένα τραπέζι μακρούλό, έπειτα κάτι κοφίνια και ντουλάπα και μās είπε :

—Νά τό τραπέζι, στρώστε !... Έδώ είνε τό ζαμπόν, εκεί είνε τά αυγά, έτοιμα βρασμένα, εκεί τό χαβιάρι και τό τυρί, σ' εκείνο τό καλάθι είνε τά φρούτα και σ' αυτό τό ντουλακάκι είνε ή σαμπάνια και δ,τι λογιής κρσσι θέλετε... —Αηλαδή ; —Αηλαδή, να τά πιάτα, στρώστε, φέрте και τά φαγητά και καθίστε να φάμε. Γυναίκα δέν έχω, για να σας περιποιηθί. Καθένας θά περιποιηθί τόν εαυτό του. 'Αντί τού έ σκεν' τ' αντήρασι (Βοήθεια σπατών και ο καθένας θά σε βοηθήσει), που λένε και οί Γάλλοι !...

—«Αί στο διάολο !, που λένε και οί 'Ελληνες !... Και όμως, τί να κάνουμε ; Κουβαλήσαμε τά τρώφια, βοηθούντος και αυτού, και καθήσαμε να φάμε.

—Πρός τιμήν σου, μου είπε ο Μήτσος, άπόψε δέν θά πλύνετε τά πιάτα, μετά τό φαγητό... —Γιατί ; Έδώ τά πλύνουν οί προσκεκλημένοι σου ; —Βέβαια. Έκτός αν μεταξυ τών προσκεκλημένων είνε και καμιά κυρία. Τότε είνε ύποχρεωμένη να...τά πλύνη αυτή.

Μου τό βεβαίωσε και οί άλλοι αυτό.

Όστόσο, φάγαμε με όρεξι, με γέλια και άστεια. Έπαμε απ' όλα τά κρσσιά και μόνο σαμπάνια δέν έπαμε, γιατί ήτανε ζεστή, φαριμάκι !... —Δέν έχει ή Δράμα πάγο ; φώτησα. —Έχει, αλλά ποιός να τόν φέρη στο σπίτι μου ; μου είπε ο Μήτσος. —Και τί κάνεις τότε, για να κρυώνης τουλάχιστον τό νερό που πίνεις ; —Καλό τόν σινάδελφό μου, τόν κ. Λάμπρο, λέει μερικά άστεια και...παχύνουν δια έδομεία. Άπόψε δέν τόν βρήκα, γιατί είχε προσχωρήναι μέτρα, κάτω έκει, κοντά στην Μπίριανη. Τόν κ. Λάμπρο δέν τόν ήξερα να λή άστεία, και μάλιστα άστεία κρσά, αλλά άφου τό ήθελε ο 'Αμφιτρυόνάς μας, έπρεπε να τό παραδεχθούμε.

Λίγο έλεγε να έμπεφώσουμε στο τραπέζι. Κι' όταν κινήσαμε να φύγουμε, ο Μήτσος ήθελε να μās συνοδέψη.

—Νά σας προσφέρω κ' ένα γάλα, μās είπε. —Τέτοια όρα!... Που ;... —Κάτω στην 'Αγία Βαρβάρα. —Μά στην 'Αγία Βαρβάρα δέν έχει γάλα, παρ'ό μονάκι νερά... —Έδώ στη Δράμα αυτά τά δινά φρονιμα δέν διαφέρουν !... Έγώ όμως θά σας δώσω γάλα αληθινό... —Που θά τό βής ;

—Θά κλέψουμε τη γίδα τού Ζουλομή και θά την άρμέξουμε... 'Ο Στάθης ο Ζουλομή, ή παλαιά μορφή, ή φοιτητική και επαναστατική μορφή τών 'Αθηνών, με τ' άξανά τόν γένεια άλλοτε και τά άνοιχτά μάτια, σάν έξεγερμένους άπόστολους λαών, είνε τώρα συμβολαιογράφος στη Δράμα. Μά ούτε γένια έχει τώρα, ούτε άνοιχτά μάτια, ούτε επαναστάσεις. 'Ηνοχη ζωή, εύλογημένη, νοκομική. Δουλεύει και σπίτι. Οί λαοί έσώθησαν. 'Ας κύνουν κ' άλλα φασαρίες !... Που όμως οί φοιτητές σήμερα, συγχρόνως με τούς παλιούς έκείνους !... Έκείνοι, δ,τι και να κάνανε, ήταν νόστιμοι και σιμαθάς, άκόμα και όταν έκαμαν τά προγράμματα της «'Ορεστιάς», στους όροφους τών 'Αθηνών. Μιά ιδεολογία τού ήγε και τού έφερε. Καλή - κακή, αδιάφορο !... Παιδιά ήταν και τά παιδιά δέν είνε δυνατόν να κρύνουν... 'Ατακτούσαν, έπαζαν, αλλά τά συγχωρούσε !...

Γιατί μιλώ έτσι ; —Μήπως με παρασείη ή έποχη και νοσταλγία παλιές φοιτητικές ήμερες ; —'Αλλά έγώ δέν είμαι της έποχης τών «'Εθναγγελικών» ή τών «'Ορεστειακών», ούτε τις είδα τις σκηνές εκείνες. Είμαι μεταγενέστερος λιγάκι.

Τότε, γιατί σιμαθαθί εκείνη την φοιτητική έποχη και όχι τη δική μου, όταν με τόν Παπαφύρο, τόν πρώην ίσχυρό και τόν βουλευτή σήμερα τόν Λόντο, κάναμε κήρυμα κατά της...Γυμναστικής, γιατί μās πείραζε ο ήλιος !...

Μήπως ή έποχη εκείνη ήταν πιο καλή ; —'Αλλά αν χάναμε έτσι, σε σκέψεις, τόν καιρό μας, θά μās φάγη ή γίδα τού Ζουλομή. Και τότε πώς θά την άρμέξουμε ;

Κοιμημένος της Δράμας (Σκίτσο εκ του φυσικού)

"Όταν έκόναμε κίνημα κατά της Γουμαστικής, γιατί...μās πείραζε ο ήλιος !..."

Τη γίδα τού Ζουλομή...

Διετήρησε μουσάκι μεγάλο και καλοστρωμένο...

